

JURBARKAS

KAZIMIERAS PRUŠINSKAS
DANUTĖS MUKIENĖS
NUOTRAUKOS

Palikę Skirsnemunę, nespėjame nė įsibėgėti, kaip mašina pradeda artėti prie Jurbarko. Vidurdienis. Rūko neliko jokio, tad miesto daugiaaukščiai iš tolo šviečia.

Jurbarkas – miestas, Jurbarko rajono centras pietvakarinėje Lietuvos dalyje, dešiniajame Nemuno upės krante, kur Mituva įteka į Nemuną, o Imsrė – į Mituvą. Nuo Jurbarko iki Kauno – 86 km, Vilniaus – 200 km.

Jurbarko rajonas, kuriam priklauso 1509 kv. km plotas, išsidėstęs palei Nemuną – jo žemės palei šią upę eina apie 70 km. 35 proc. rajono teritorijos užima miškai. Iš viso Jurbarko rajone gyvena 37 tūkst. gyventojų. Jurbarko rajono teritorijoje saugomi 24 istorijos, 35 archeologijos, 8 architektūros, 3 urbanistikos paminklai, 6 dvarai, 54 neveikiančios kapinės ir 89 dailės kūriniai.

Rašytiniuose šaltiniuose randama žinių, kad Jurbarko krašto žemėse sodybų būta jau IX–X amžiuje. Rašoma, kad XI a. čia gyvenęs legendinio Palemono vaikas, Jurbarko žemių valdytojas, žemaičių karo vadas, kunigaikštis Gimbutas. Jo pilis buvusi ant kalno prie Imsrės, dabartinio Bišpilio teritorijoje. Kita legenda pasakoja, kad Bišpilyje palaidotas vienas iš senovėje Jurbarko apylinkėse gyvenusių brolių milžinų.

1259 m. rašytiniuose šaltiniuose (P. Duisburgo kronikoje) pirmą kartą paminėtas Jurbarkas. Tais metais kryžiuočiai šioje vietoje, ant Šv. Jurgio kalno, pasistatė Georgenburgo (Jurgenburgo) pilį. Netoli šios pilies žemaičiai greitai pasistatė savo pilį ir iš jos puldinėdavo Georgenburgą.

1260 m. sunaikinus Georgenburgo pilį, kryžiuočiai iš Georgenburgo pasitraukė į Klaipėdą (Memelį).

Jurbarko herbas 1792 m.

Jurbarkas

XIV a. Jurbarkas tapo karališkuoju dvaru.

1328 m. lietuviai užpuolė ir sunaikino už 10 km į rytus kairiajame Nemuno krante buvusią kryžiuočių pilį Christmemelį.

1336 m. buvo atnaujinta kryžiuočių sugriauta Georgenburgo pilis. Ji pavadinta Jurgenburgu. Ši pilis buvo sunaikinta Gedimino valdymo pabaigoje. Kryžiuočiai ją atstatė 1343 metais. Vėlesniais metais ši pilis dar ne kartą buvo stipriai nuniokota ir vėl atstatoma, o 1422 m., po Melno sutarties, Jurgenburgas atiteko Lietuvai.

(Nukelta į 31 p.)

ŽEMAIČIŲ ŽEMĖ ■ 2011/4